

SZKOLNE PROCEDURY BEZPIECZEŃSTWA

**ZAŁĄCZNIK
do Programu Wychowawczo – Profilaktycznego
Szkoły Podstawowej im. Powstańców Styczniowych
w Baranowie
uchwalonego 25 września 2024 r.**

A) Procedury postępowania nauczycieli w sytuacjach zagrożenia dzieci i młodzieży demoralizacją.

Podstawowym aktem prawnym regulującym zasady postępowania policji z nieletnimi sprawcami czynów karalnych jest Ustawa z dnia 26 października 1982r. o postępowaniu w sprawach nieletnich.

Policja, zgodnie z art. 37 w/w ustawy, w wypadkach niecierpiących zwłoki zbiera i utrwała dowody czynów karalnych, w razie potrzeby dokonuje ujęcia nieletniego, także wykonuje czynności zlecone przez sędziego rodzinnego.

Dokumentem wewnętrznym uściślającym te zasady jest Zarządzenie nr 15/97 Komendanta Głównego Policji z dnia 16 czerwca 1997r. w sprawie form i metod działań policji w zakresie zapobiegania i zwalczania demoralizacji i przestępczości nieletnich.

Do podejmowania działań interwencyjnych w sytuacjach kryzysowych w szkole zobowiązuje Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 stycznia 2003 r. w sprawie szczegółowych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem. W myśl tego dokumentu szkoły i placówki podejmują działania interwencyjne polegające na powiadomieniu rodziców i policji w sytuacjach kryzysowych, w szczególności, gdy dzieci i młodzież używają, posiadają lub rozprowadzają środki odurzające.

Odpowiedzialność prawna nieletnich

Nieletni – zgodnie z polskim prawem karnym, jest to osoba, która w chwili popełnienia czynu zabronionego nie ukończyła 17 lat (art. 10 §1 kk).

Należy jednak zaznaczyć, iż ustawa o postępowaniu w sprawach nieletnich używa pojęcia „nieletni” w 3 znaczeniach:

a) osoby które nie ukończyły 18 lat w stosunku do których stosuje się środki wychowawcze w związku z występującą demoralizacją,

b) osoby między 13 a 17 rokiem życia, wobec których toczy się postępowanie o czyny karalne wypełniające znamiona przestępstw,

c) ale również osoby do ukończenia 21 roku życia, wobec których wykonywane są orzeczone środki wychowawcze lub poprawcze określone w ustawie.

1. Odpowiedzialność na podstawie ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich. Przepisy tej ustawy stosuje się w zakresie:

- zapobiegania i zwalczania demoralizacji - w stosunku do osób, które nie ukończyły lat 18,
- postępowania w sprawach o czyny karalne - w stosunku do osób, które dopuściły się takiego czynu po ukończeniu lat 13, ale nie ukończyły lat 17.

W praktyce również w sytuacji, gdy czyn karalny zostanie popełniony np. przez dziewięcioletnie dziecko, sędzia rodzinny może wszcząć postępowanie o demoralizację po to, by ustalić wszystkie okoliczności dotyczące popełnienia czynu oraz ocenić stopień demoralizacji tego dziecka.

2. Odpowiedzialność karna

Po ukończeniu 17 roku życia nieletni odpowiada już na zasadach odpowiedzialności karnej osób dorosłych. Oznacza to, że gdy siedemnastolatek zostaje oskarżony o popełnienie przestępstwa przez policję lub prokuratora, jego sprawa trafia do Wydziału Grodzkiego Sądu Rejonowego lub do Wydziału Karnego tegoż Sądu. Jeśli chodzi o rodzaj kar, to 17 letni sprawca przestępstwa może zostać skazany przez Sąd Grodzki lub Karny na kary: grzywny, ograniczenia wolności, pozbawienia wolności, 25 lat pozbawienia wolności, dożywotniego pozbawienia wolności (art. 32 kk).

Za popełnienie wykroczenia Sąd Grodzki skazuje sprawcę, który ukończył 17 lat na kary: aresztu, ograniczenia wolności, grzywny, nagany.

W pewnych wypadkach odpowiedzialność karną może ponieść nieletni, który ukończył 15 lat. Jest to możliwe przy spełnieniu warunków odnoszących się do rodzaju popełnionego czynu oraz do właściwości sprawcy i okoliczności sprawy. Katalog przestępstw, których popełnienie uzasadnia skorzystanie z tej możliwości, zawiera art. 10 § 2 kk. Wymienia się tam:

- zamach na życie Prezydenta RP (art. 134 kk),
- zabójstwo lub morderstwo (art. 148: § 1 - „*Kto zabija człowieka*”, § 2 - „*Kto zabija człowieka: 1) ze szczególnym okrucieństwem, 2) w związku z wzięciem zakładnika, zgwałceniem albo rozbojem, 3) w wyniku motywacji zasługującej na szczególne potępienie, 4) z użyciem broni palnej lub materiałów wybuchowych*”, § 3 - *kto jednym czynem zabija więcej niż jedną osobę*),
- umyślne spowodowanie ciężkiego uszczerbku na zdrowiu (art. 156: § 1 i 3 - „*Kto powoduje ciężki uszczerbek na zdrowiu w postaci: 1) pozbawienia człowieka wzroku, słuchu, mowy, zdolności płodzenia, 2) innego ciężkiego kalectwa, ciężkiej choroby nieuleczalnej lub długotrwałej, choroby realnie zagrażającej życiu, trwałej choroby psychicznej, całkowitej albo znacznej trwałej niezdolności do pracy w zawodzie lub trwałego, istotnego zeszpecenia lub zniekształcenia ciała*),
- umyślne spowodowanie niebezpieczeństwa powszechnego (art. 163 § 1 lub 3),
- porwanie samolotu lub statku (art. 166 kk),
- umyślne spowodowanie katastrofy w komunikacji (art. 173 § 1 lub 3 kk),
- zgwałcenie zbiorowe lub ze szczególnym okrucieństwem (art. 197 § 3 kk),
- wzięcie zakładników (art. 252 § 1 lub 2 kk),
- rozbój (art. 280 kk - „*Kto kradnie, używając przemocy wobec osoby lub grożąc natychmiastowym jej użyciem albo doprowadzając człowieka do stanu nieprzytomności lub bezbronności*”).

Nieletni, który po ukończeniu 15 lat popełnił jedno z wymienionych przestępstw, odpowiadać może według przepisów kodeksu karnego, jeżeli przemawiają za tym okoliczności sprawy oraz

właściwości i warunki osobiste sprawcy, a zwłaszcza, jeżeli poprzednio stosowane środki wychowawcze lub poprawcze okazały się bezskuteczne.

W rozporządzeniu §10 zobowiązuje szkoły i placówki do opracowania, strategii działań wychowawczych i zapobiegawczych oraz interwencyjnych, wobec dzieci i młodzieży zagrożonej uzależnieniem.

Działania interwencyjne

- I. W przypadku uzyskania informacji, że uczeń, który, nie ukończył 18 lat, używa alkoholu lub innych środków w celu wprowadzenia się w stan odurzenia, uprawia nierząd, bądź przejawia inne zachowania świadczące o demoralizacji, nauczyciel powinien podjąć następujące kroki:
 1. Przekazać uzyskaną informację wychowawcy klasy.
 2. Wychowawca informuje o fakcie pedagoga/psychologa szkolnego i dyrektora szkoły.
 3. Wychowawca wzywa do szkoły rodziców (prawnych opiekunów) ucznia i przekazuje im uzyskaną informację. Przeprowadza rozmowę z rodzicami oraz z uczniem, w ich obecności. W przypadku potwierdzenia informacji, zobowiązuje ucznia do zaniechania negatywnego postępowania, rodziców zaś bezwzględnie do szczególnego nadzoru nad dzieckiem. W toku interwencji profilaktycznej może zaproponować rodzicom skierowanie dziecka do specjalistycznej placówki i udział dziecka w programie terapeutycznym.
 4. Jeżeli rodzice odmawiają współpracy lub nie stawiają się do szkoły, a nadal z wiarygodnych źródeł napływają informacje o przejawach demoralizacji ich dziecka, dyrektor szkoły pisemnie powiadamia o zaistniałej sytuacji sąd rodzinny lub policję (specjalistę ds. nieletnich).
 5. Podobnie, w sytuacji, gdy, szkoła wykorzysta wszystkie dostępne jej środki oddziaływań wychowawczych, (rozmowa z rodzicami, ostrzeżenie ucznia, spotkania z pedagogiem, psychologiem, itp.), a ich zastosowanie nie przynosi oczekiwanych rezultatów, dyrektor szkoły powiadamia sąd rodzinny lub policję. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tych instytucji.
 6. W przypadku popełnienia czynu karalnego przez ucznia, który nie ukończył 17 lat należy zawiadomić policję lub sąd rodzinny.
 7. W przypadku uzyskania informacji o popełnieniu przez ucznia, który ukończył 17 lat, przestępstwa ściganego z urzędu lub jego udziału w działalności grup przestępczych, zgodnie z art. 304 § 2 kodeksu postępowania karnego, dyrektor szkoły, jako przedstawiciel instytucji jest obowiązany niezwłocznie zawiadomić o tym prokuratora lub policję.
- II. W przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa, że na terenie szkoły znajduje się uczeń będący pod wpływem alkoholu lub narkotyków powinien podjąć następujące kroki:
 1. Powiadamia o swoich przypuszczeniach wychowawcę klasy.
 2. Odizolowuje ucznia od reszty klasy, ale ze względów bezpieczeństwa nie pozostawia go samego; stwarza warunki, w których nie będzie zagrożone jego życie ani zdrowie.
 3. Wzywa lekarza w celu stwierdzenia stanu trzeźwości lub odurzenia, ewentualnie udzielenia pomocy medycznej.
 4. Zawiadamia o tym fakcie dyrektora szkoły oraz rodziców/opiekunów, których zobowiązuje do niezwłocznego odebrania ucznia ze szkoły. Gdy rodzice/opiekunowie odmówią odebrania dziecka, o pozostaniu ucznia w szkole, czy przewiezieniu do placówki służby zdrowia, albo przekazaniu go do dyspozycji funkcjonariuszom policji decyduje lekarz, po ustaleniu aktualnego stanu zdrowia ucznia i w porozumieniu z dyrektorem szkoły/placówki.

5. Dyrektor szkoły zawiadamia najbliższą jednostkę policji, gdy rodzice ucznia będącego pod wpływem alkoholu odmawiają przyjscia do szkoły, a jest on agresywny, bądź swoim zachowaniem daje powód do zgorszenia albo zagraża życiu lub zdrowiu innych osób.

W przypadku stwierdzenia stanu nietrzeźwości, policja ma możliwość przewiezienia ucznia do izby wytrzeźwień, albo do policyjnych pomieszczeń dla osób zatrzymanych na czas niezbędny do wytrzeźwienia (maksymalnie do 24 godzin). O fakcie umieszczenia zawiadamia się rodziców/opiekunów oraz sąd rodzinny, jeśli uczeń nie ukończył 18 lat.

6. Jeżeli powtarzają się przypadki, w których uczeń (przed ukończeniem 18 lat) znajduje się pod wpływem alkoholu lub narkotyków na terenie szkoły, to dyrektor szkoły ma obowiązek powiadomienia o tym policji (specjalisty ds. nieletnich) lub sądu rodzinnego.
7. Spożywanie alkoholu na terenie szkoły przez ucznia, który ukończył 17 lat, stanowi wykroczenie z art. 431 ust. 1 Ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Należy o tym fakcie powiadomić policję. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tej instytucji.

III. W przypadku, gdy nauczyciel znajduje na terenie szkoły substancję przypominającą wyglądem narkotyk powinien podjąć następujące kroki:

1. Nauczyciel zachowując środki ostrożności zabezpiecza substancję przed dostępem do niej osób niepowołanych oraz ewentualnym jej zniszczeniem do czasu przyjazdu policji, próbuje (o ile to jest możliwe w zakresie działań pedagogicznych) ustalić, do kogo znaleziona substancja należy.
2. Powiadamia o zaistniałym zdarzeniu dyrektora szkoły wzywa policję.
3. Po przyjeździe policji niezwłocznie przekazuje zabezpieczoną substancję i przekazuje informacje dotyczące szczegółów zdarzenia.

IV. W przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa, że uczeń posiada przy sobie substancję przypominającą narkotyk, powinien podjąć następujące kroki:

1. Nauczyciel w obecności innej osoby (wychowawca, pedagog, dyrektor, itp.) ma prawo żądać, aby uczeń przekazał mu tę substancję, pokazał zawartość torby szkolnej oraz kieszeni (we własnej odzieży), ew. innych przedmiotów budzących podejrzenie, co do ich związku z poszukiwaną substancją. Nauczyciel nie ma prawa samodzielnie wykonać czynności przeszukania odzieży ani teczki ucznia - jest to czynność zastrzeżona wyłącznie dla policji.
2. O swoich spostrzeżeniach powiadamia dyrektora szkoły oraz rodziców/opiekunów ucznia i wzywa ich do natychmiastowego stawiennictwa.
3. W przypadku, gdy uczeń, mimo wezwania, odmawia przekazania nauczycielowi substancji i pokazania zawartości teczki, dyrektor szkoły wzywa policję, która przeszukuje odzież i przedmioty należące do ucznia oraz zabezpiecza znalezioną substancję i zabiera ją do ekspertyzy.
4. Jeżeli uczeń wyda substancję dobrowolnie, nauczyciel, po odpowiednim zabezpieczeniu, zobowiązany jest bezzwłocznie przekazać ją do jednostki policji. Wcześniej próbuje ustalić, w jaki sposób i od kogo, uczeń nabył substancję. Całe zdarzenie nauczyciel dokumentuje, sporządzając możliwie dokładną notatkę z ustaleń wraz ze swoimi spostrzeżeniami.

UWAGA:

Zgodnie z przepisami ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii w Polsce karalne jest:

- posiadanie każdej ilości środków odurzających lub substancji psychotropowych;
- wprowadzanie do obrotu środków odurzających;

- udzielanie innej osobie, ułatwianie lub umożliwianie ich użycia oraz nakłanianie do użycia;
- wytwarzanie i przetwarzanie środków odurzających.

Każde z wymienionych zachowań jest czynem karnym w rozumieniu przepisów ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich, jeśli sprawcą jest uczeń, który ukończył 13 lat a nie ukończył 17 lat.

Z przestępstwem mamy do czynienia, jeżeli któryś z wymienionych czynów popełni uczeń, po ukończeniu 17 lat. W takiej sytuacji mają zastosowanie przepisy ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks postępowania karnego.

Jeżeli przestępstwo ma miejsce na terenie szkoły, należy wezwać policję.

W każdym przypadku popełnienia czynu karnego przez ucznia, który nie ukończył 17 lat należy zawiadomić policję lub sąd rodzinny, a w przypadku popełnienia przestępstwa przez ucznia, który ukończył 17 rok życia prokuratora lub policję (art. 4 Upn i art. 304 Kpk).

V. Postępowanie wobec ucznia – sprawcy czynu karnego lub przestępstwa:

- niezwłoczne powiadomienie dyrektora szkoły,
- ustalenie okoliczności czynu i ewentualnych świadków zdarzenia,
- przekazanie sprawcy (o ile jest znany i przebywa na terenie szkoły) dyrektorowi szkoły, lub pedagogowi szkolnemu pod opiekę,
- powiadomienie rodziców ucznia-sprawcy,
- niezwłoczne powiadomienie policji w przypadku gdy sprawa jest poważna (rozbój, uszkodzenie ciała, itp.), lub sprawca nie jest uczniem szkoły i jego tożsamość nie jest nikomu znana,
- zabezpieczenie ewentualnych dowodów przestępstwa, lub przedmiotów pochodzących z przestępstwa i przekazanie ich policji (np. sprawca rozboju na terenie szkoły używa noża i uciekając porzuca go lub porzuca jakiś przedmiot pochodzący z kradzieży).

VI. Postępowanie nauczyciela wobec ucznia, który stał się ofiarą czynu karnego, przestępstwa lub wykroczenia.

- udzielenia pierwszej pomocy (przedmedycznej), bądź zapewnienia jej udzielenia poprzez wezwanie lekarza w przypadku, kiedy ofiara doznała obrażeń,
- niezwłoczne powiadomienie dyrektora szkoły,
- powiadomienie rodziców ucznia,
- niezwłoczne wezwanie policji w przypadku, kiedy istnieje konieczność profesjonalnego zabezpieczenia śladów przestępstwa, ustalenia okoliczności i ewentualnych świadków zdarzenia.

W przypadku znalezienia na terenie szkoły broni, materiałów wybuchowych, innych niebezpiecznych substancji lub przedmiotów, należy zapewnić bezpieczeństwo przebywającym na terenie szkoły osobom, uniemożliwić dostęp osób postronnych do tych przedmiotów i wezwać policję - tel. 997 lub 112.

UWAGA:

Policja powinna być wzywana do szkoły w sytuacjach, o których mowa w „Procedurach (...)” albo, gdy wyczerpane zostaną środki możliwe do zastosowania przez szkołę w określonej sytuacji, w których obecność policji jest konieczna.

Podstawy prawne stosowanych procedur:

1. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich /Dz. U. z1982r. Nr 35 poz.228 z p. zm. - tekst jednolity Dz. z 2002r. Nr 11 poz.109 z późn. zm. /oraz przepisy wykonawcze w związku z ustawą/.
2. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi /Dz. U. Nr 35, poz.230 z p. zm./
3. Ustawa z dnia 24 kwietnia 1997 r. o przeciwdziałaniu narkomanii /Dz. U. z 2003 r. Nr 24, poz. 198/.
4. Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji /Dz. U. Nr 30 poz. 179 z późn. zm./
5. Zarządzenie Nr 15/97 Komendanta Głównego Policji z dnia 16 czerwca 1997 r. w sprawie form i metod działań policji w zakresie zapobiegania i zwalczania demoralizacji i przestępczości nieletnich.
6. Ustawa z dnia 7 września 1991r. o systemie oświaty /Dz. U. z 1996 r. Nr 67, poz. 329 z późn. zm./
7. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i sportu z dnia 31 stycznia 2003 r. w sprawie szczegółowych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem /Dz. U. Nr 26, poz.226/.

B) PROCEDURA POSTĘPOWANIA W SYTUACJI ZAISTNIENIA WYPADKU UCZNIĄ W SZKOLE PODSTAWOWEJ IM. POWSTAŃCÓW STYCZNIOWYCH W BARANOWIE

I. Podstawa prawna:

Rozporządzenie MENiS z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz. U. z 2003 r. Nr 6, poz. 69 z późniejszymi zmianami).

II. Definicja:

Wypadek ucznia – nagłe zdarzenie powodujące uraz, wywołane przyczyną zewnętrzną, które nastąpiło w czasie pozostawania ucznia pod opieką szkoły:

- na terenie szkoły;
- poza terenem szkoły (wycieczki, wyjścia pod opieką nauczycieli, organizowany przez szkołę wypoczynek)

III. Cele procedury:

Zapewnienie profesjonalnych działań pracowników szkoły gwarantujących poszkodowanemu uczniowi należytą opiekę i niezbędną pomoc.

IV. Zakres:

Procedura obejmuje i reguluje działania pracowników szkoły w sytuacji zaistnienia wypadku ucznia.

V. Osoby odpowiedzialne:

Nauczyciele
Dyrektor
Pracownicy niepedagogiczni

VI. Opis działań:

1. Pracownik Szkoły, który powziął wiadomość o wypadku ucznia:
 - a) niezwłocznie zapewnia poszkodowanemu opiekę, w szczególności sprowadzając fachową pomoc medyczną, a w miarę możliwości udzielając poszkodowanemu pierwszej pomocy (ogólne zasady postępowania przy udzielaniu pierwszej pomocy poszkodowanym w wypadkach stanowią załącznik nr 1 do procedury),
 - b) nie dopuszcza do zajęć lub przerywa je wyprowadzając uczniów z miejsca zagrożenia, jeżeli miejsce, w którym są lub będą prowadzone zajęcia może stwarzać zagrożenie dla bezpieczeństwa uczniów,
 - c) niezwłocznie powiadamia dyrektora szkoły, w razie jego nieobecności wychowawcę klasy lub osobę wskazaną przez dyrektora.

Jeśli nauczyciel ma w tym czasie zajęcia z klasą – prosi o nadzór nad swoimi uczniami nauczyciela uczącego w najbliższej sali.

2. O każdym wypadku dyrektor szkoły lub nauczyciel pod opieką, którego przebywał uczeń w chwili wypadku, powiadamia rodziców poszkodowanego ucznia. Fakt ten powiadamiający dokumentuje wpisem w dzienniku zajęć podając datę i godzinę powiadomienia matki/ojca ucznia o wypadku.
3. Przy lekkich przypadkach (brak wyraźnych obrażeń – np. widoczne tylko lekkie zaczerwienienie, zadrapanie, lekkie skaleczenie), po udzieleniu pierwszej pomocy poszkodowanemu uczniowi, nauczyciel lub dyrektor powiadamiając rodzica o zdarzeniu ustala z nim:
 - b. potrzebę wezwania pogotowia,
 - c. potrzebę wcześniejszego przyścia rodzica,
 - d. godzinę odbioru dziecka ze Szkoły w dniu zdarzenia

Informację o powyższych ustaleniach powiadamiający zamieszcza również w dzienniku zajęć.

4. W każdym trudniejszym przypadku (widoczne obrażenia, urazy, niepokojące objawy) nauczyciel lub dyrektor szkoły wzywa pogotowie ratunkowe.
5. O każdym wypadku, gdy było konieczne wezwanie pogotowia ratunkowego dyrektor Szkoły zawiadamia niezwłocznie organ prowadzący i społecznego inspektora bhp.
6. O wypadku śmiertelnym, ciężkim i zbiorowym dyrektor szkoły zawiadamia niezwłocznie prokuratora i kuratora oświaty.
7. O wypadku, do którego doszło w wyniku zatrucia, dyrektor szkoły zawiadamia niezwłocznie państwowego inspektora sanitarnego.
8. Jeżeli wypadek został spowodowany niesprawnością techniczną pomieszczenia lub urządzeń, miejsce wypadku pozostawia się nienaruszone. Dyrektor zabezpiecza je do czasu dokonania oględzin lub wykonania szkicu przez zespół powypadkowy.
9. Jeżeli wypadek zdarzył się poza terenem szkoły w czasie wyjścia uczniów pod opieką nauczyciela, wycieczki lub zorganizowanego wycieczki, wszystkie stosowne decyzje podejmuje opiekun grupy/kierownik wycieczki i odpowiada za nie.
10. Dyrektor szkoły powołuje członków zespołu powypadkowego:
 - a) w skład zespołu wchodzi społeczny inspektor bhp i koordynator do spraw bezpieczeństwa,
 - b) jeżeli w składzie zespołu nie może uczestniczyć społeczny inspektor bhp, w skład zespołu wchodzi dyrektor Szkoły oraz pracownik Szkoły będący członkiem komisji do spraw bezpieczeństwa,
 - c) w składzie zespołu może uczestniczyć przedstawiciel organu prowadzącego, kuratora oświaty,
 - d) przewodniczącym zespołu jest społeczny inspektor bhp, a jeżeli nie ma go w składzie zespołu – przewodniczącym zespołu spośród pracowników szkoły wyznacza dyrektor,
 - e) zespół przeprowadza postępowanie powypadkowe i sporządza dokumentację powypadkową;
 - przesłuchuje poszkodowanego ucznia (w obecności rodzica lub wychowawcy/pedagoga/psychologa szkolnego) sporządza protokół przesłuchania
 - przesłuchuje świadków wypadku i sporządza protokoły przesłuchania; jeżeli świadkami są uczniowie – przesłuchanie odbywa się w obecności wychowawcy lub pedagoga/psychologa szkolnego, a protokół przesłuchania odczytuje się w obecności ucznia – świadka i jego rodziców

- sporządza szkic lub fotografię miejsca wypadku (dotyczy sytuacji określonej - uzyskuje pisemne oświadczenie nauczyciela, pod opieką, którego uczeń przebywał w czasie, gdy zdarzył się wypadek
 - uzyskuje opinię lekarską z opisem doznanych obrażeń i określeniem rodzaju wypadku
 - sporządza protokół powypadkowy wg wzoru określonego w rozporządzenie MENiS z dnia 31 grudnia 2002r.
 - protokół powypadkowy podpisują członkowie zespołu oraz dyrektor szkoły
- f) w sprawach spornych rozstrzygające jest stanowisko przewodniczącego zespołu; członek zespołu, który nie zgadza się ze stanowiskiem przewodniczącego, może złożyć zdanie odrębne, które odnotowuje się w protokole powypadkowym,
- g) przewodniczący zespołu poucza osoby reprezentujące poszkodowanego o przysługujących im prawach w toku postępowania powypadkowego,
- h) z treścią protokołu powypadkowego i innymi materiałami postępowania powypadkowego zaznajamia się rodziców (opiekunów prawnych) poszkodowanego ucznia, którzy potwierdzają ten fakt podpisem w protokole
- protokół doręcza się rodzicom (opiekunom prawnym) poszkodowanego ucznia, którzy potwierdzają to podpisem w protokole,
 - organowi prowadzącemu i kuratorowi oświaty protokół powypadkowy doręcza się na ich wniosek,
 - jeden egzemplarz protokołu powypadkowego pozostaje w Szkole,
 - w ciągu 7 dni od dnia doręczenia protokołu powypadkowego osoby, którym doręczono protokół, mogą złożyć zastrzeżenia do ustaleń protokołu (są o tym informowani przy odbieraniu protokołu),
 - zastrzeżenia składa się ustnie do protokołu powypadkowego lub na piśmie przewodniczącemu zespołu,
 - zastrzeżenia mogą dotyczyć w szczególności:
 - niewykorzystania wszystkich środków dowodowych niezbędnych dla ustalenia stanu faktycznego
 - sprzeczności istotnych ustaleń protokołu z zebrany materiał dowodowy
 - zastrzeżenia rozpatruje organ prowadzący szkołę,
 - po rozpatrzeniu zastrzeżeń organ prowadzący Szkołę może:
 - zlecić dotychczasowemu zespołowi wyjaśnienie ustaleń protokołu lub przeprowadzenie określonych czynności dowodowych
 - powołać nowy zespół celem ponownego przeprowadzenia postępowania powypadkowego
11. Dyrektor Szkoły prowadzi rejestr wypadków wg wzoru określonego w rozporządzeniu MENiS z dnia 31.12.2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach.
12. Dyrektor Szkoły omawia z pracownikami Szkoły okoliczności i przyczyny wypadków oraz ustala środki niezbędne do zapobieżenia im.

VII. Techniki i narzędzia monitorowania:

1. Obserwacja (sale, urządzenia i wyposażenia budynku i terenu Szkoły – pod względem bhp).
2. Analiza dokumentacji (Rejestr wypadków, protokoły powypadkowe).

VIII. Sposoby gromadzenia danych:

„Rejestr wypadków”

Dokumentacja powypadkowa

Protokoły pokontrolne dyrektora Szkoły i instytucji zewnętrznych uprawnionych do kontroli.

OGÓLNE ZASADY POSTĘPOWANIA PRZY UDZIELANIU PIERWSZEJ POMOCY POSZKODOWANYM W WYPADKACH

- a. Należy pamiętać, że udzielenie pierwszej pomocy poszkodowanym w wypadkach jest prawnym obowiązkiem każdego (art. 162 Kodeksu karnego).
- b. Zachować spokój, nie wpadać w panikę, rozpoznać stan poszkodowanego.
- c. Usunąć poszkodowanego z rejonu zagrożenia.
- d. Jeśli stwierdzisz, że sam nie potrafisz udzielić pierwszej pomocy, zorganizuj ją zawiadamiając placówkę służby zdrowia lub kogoś z otoczenia, kto potrafi jej udzielić.
- e. Poszkodowanemu zapewnić spokój, odsunąć z otoczenia zbędne osoby, w każdej sytuacji zapewnić poszkodowanemu ciepłe okrycie.
- f. Nie lekceważyć nawet drobnych skaleczeń, każde skaleczenie należy prawidłowo zaopatrzyć osłaniając gazą i bandażując.
- g. W przypadkach porażenia prądem, braku oddechu, braku pracy serca, krwotoku, zatrucia i innych poważnych urazów – bezwzględnie wezwać lekarza (pogotowie ratunkowe).
- h. Do chwili przybycia lekarza nie przerywać rozpoczętego sztucznego oddychania - RKO (resuscytacji krążeniowo-oddechowej)
- i. Poszkodowanego z krwotokiem wolno tylko przenosić lub przewozić.
- j. Poszkodowanemu nie wolno podawać leków.
- k. W przypadku podejrzeń uszkodzenia kręgosłupa, nie wolno bez koniecznej przyczyny zmieniać pozycji poszkodowanego.
- l. Nie pozostawiać poszkodowanego bez opieki.

C) PROCEDURA POSTĘPOWANIA NAUCZYCIELA W PRZYPADKU AGRESYWNEGO ZACHOWANIA UCZNIĄ

1. Nauczyciel - świadek zdarzenia przeprowadza rozmowę z uczniem, uświadamiając mu nieodpowiednie zachowanie polegające na naruszeniu norm społecznych i zasad obowiązujących w szkole. Jednocześnie – jeżeli jest to niezbędne wysyła innego ucznia po pomoc (wychowawca, pedagog)
2. Jeśli jest to konieczne nauczyciel zawiadamia pogotowie.
3. Nauczyciel - świadek zdarzenia zawiadamia o zdarzeniu wychowawcę i dyrektora szkoły.
4. Gdy uczniem, który zachował się agresywnie zajmuje się pedagog lub wychowawca lub (w przypadku nieobecności wychowawcy) nauczyciel- świadek zdarzenia zawiadamia telefonicznie rodziców ucznia o agresywnym zachowaniu dziecka i prosi o osobisty kontakt na terenie szkoły.
5. Jeżeli jest to zdarzenie noszące znamiona czynu karalnego, dyrektor szkoły zawiadamia Policję.
6. Dyrektor szkoły oraz nauczyciel – świadek zdarzenia, wychowawca klasy i pedagog przeprowadzają rozmowę z rodzicami oraz z uczniem mającym problemy z zachowaniem:
 - analizują przyczyny niewłaściwego zachowania
 - zobowiązują rodzica do systematycznego kontaktowania się ze szkołą
 - pedagog/psycholog proponuje rodzicom formy oddziaływania na ucznia, które pomogą w zmianie zachowania dziecka
 - podjęte decyzje zostają odnotowane w dzienniku i dokumentacji pedagoga (notatka służbowa)
8. W sytuacji, kiedy uczeń w dalszym ciągu stwarza zagrożenie dla innych uczniów, pedagog szkolny w porozumieniu z dyrektorem szkoły i wychowawcą ucznia kieruje wnioskiem do sądu rodzinnego o zastosowanie środka wychowawczego zapobiegającego demoralizacji ucznia.
9. Wszystkie działania dokumentuje pedagog

D) PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU GDY UCZEŃ UCZESTNICZY W BÓJCE.

1. Każdy pracownik szkoły, który zaobserwował bójkę lub który został poinformowany o bójce - reaguje na nią i powiadamia o niej wychowawcę, pedagoga lub dyrektora szkoły.
2. Jeżeli jest to konieczne pielęgniarka szkolna lub nauczyciel udziela pierwszej pomocy medycznej ofiarom bójki
3. Pedagog szkolny powiadamia o bójce wychowawcę klasy oraz rodziców agresora i ofiary.
4. W przypadku zagrożenia życia - pielęgniarka, pedagog lub dyrektor szkoły wzywa karetkę pogotowia, nawet bez uzyskania zgody rodziców.
5. Dyrektor szkoły zgłasza sprawę na policję, od postępowania, której zależą dalsze losy sprawy przemocy.
6. Decyzję o dalszym leczeniu dziecka podejmują rodzice poszkodowanego.
7. Pedagog szkolny i wychowawcy klas przeprowadzają rozmowy z rodzicami obydwu stron oraz ze sprawcą i ofiarą bójki.
8. Wychowawca karze agresora zgodnie z WSO.

E) PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU, GDY NAUCZYCIEL LUB INNY PRACOWNIK ZAUWAŻY, ŻE UCZEŃ PALI PAPIEROSY

1. Nauczyciel lub inny pracownik szkoły, który zauważy, że uczeń pali papierosy na terenie szkoły lub poza nią powinien poinformować o tym wychowawcę klasy lub pedagoga.
2. Wychowawca (w porozumieniu z pedagogiem) wzywa do szkoły rodziców (prawnych opiekunów) ucznia i przekazuje im informację o fakcie palenia papierosów przez dziecko. Rodzic zobowiązuje się do szczególnego nadzoru nad dzieckiem.
3. Pedagog przeprowadza rozmowę profilaktyczną - ostrzegawczą z uczniem.
4. Uczeń zobowiązuje się do niepalenia papierosów.
5. W przypadku ponownego palenia papierosów decyzją dyrektora szkoły, uczeń może być zawieszony w prawach ucznia (np. zakaz udziału w dyskotecie)

F) PROCEDURA POSTĘPOWANIA NAUCZYCIELA W PRZYPADKU PODEJRZENIA UCZNIĄ O KRADZIEŻ

1. Każdy pracownik szkoły, który podejrzewa lub którego poinformowano, że uczeń dopuścił się kradzieży, natychmiast reaguje i powiadamia o tym dyrektora szkoły, pedagoga szkolnego oraz wychowawcę klasy.
2. Pracownik szkoły, w obecności innej osoby, np. wychowawcy klasy, pedagoga szkolnego, dyrektora lub innego pracownika szkoły - żąda aby uczeń przekazał mu skradzioną rzecz, pokazał zawartość torby szkolnej oraz kieszeni we własnej odzieży oraz innych przedmiotów budzących podejrzenie co do ich związku z poszukiwaną rzeczą.
3. Pracownik szkoły nie ma prawa samodzielnie wykonać czynności przeszukania odzieży ani teczek ucznia. Może to zrobić tylko policja.
4. Wychowawca klasy lub pedagog szkolny powiadamia rodziców o podejrzeniach i wzywa ich do niezwłocznego stawienia się do szkoły.
5. Jeżeli uczeń wyda skradzioną rzecz dobrowolnie, pedagog szkolny, we współpracy z pracownikiem, który zaobserwował lub któremu zgłoszono zdarzenie albo wychowawcą klasy, próbuje ustalić, w jaki sposób i komu uczeń skradł poszukiwaną rzecz i z ustaleń tych sporządza dokładną notatkę.
6. W przypadku, gdy uczeń, pomimo wezwania, odmówi przekazania pracownikowi szkoły skradzionej rzeczy - pedagog lub dyrektor szkoły wzywa policję, która przeszukuje odzież i przedmioty należące do ucznia.
7. Jeśli policja znajdzie u ucznia skradzioną rzecz - zabiera ją oraz przejmuje dalsze postępowanie w tej sprawie.

G) PROCEDURA USPRAWIEDLIWIANIA NIEOBECNOŚCI UCZNIÓW ORAZ POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU UCZNIÓW WAGARUJĄCYCH

- 1.** Bezwzględnie wszystkim nieobecnym na zajęciach uczniom **odnotowuje się nieobecność w dzienniku.**
- 2.** Uczniom uczestniczącym w zawodach sportowych, bądź konkursach przedmiotowych odbywających się w czasie zajęć lekcyjnych nie zaznacza się nieobecności, lecz wpisuje się odpowiednio informację „zawody”, „konkurs” (wpisu dokonuje wychowawca klasy na podstawie informacji od nauczyciela odpowiadającego za organizację zawodów sportowych, konkursów przedmiotowych).
- 3.** Wychowawca na początku roku szkolnego ustala z rodzicami sposoby kontaktowania się ze szkołą.
- 4.** Rodzic lub prawny opiekun ucznia usprawiedliwia nieobecności (zwalnia z lekcji) osobiście, telefonicznie, korzystając z e-dziennika lub na specjalnych drukach dostępnych na stronie internetowej szkoły oraz u wychowawcy. Usprawiedliwienie powinno zawierać przyczynę nieobecności ucznia w szkole.
- 5. Wychowawca po upływie 2 tygodni** od zakończenia nieobecności ucznia godziny nieusprawiedliwione oznacza „N”.
- 6.** Rodzic jest zobowiązany ściśle współpracować z wychowawcą lub pedagogiem w celu kontroli frekwencji ucznia.
- 7.** Jeżeli uczeń chce się zwolnić z ostatnich lekcji w danym dniu jest zobowiązany do przedłożenia pisemnej informacji od rodzica potwierdzającej fakt zwolnienia z podaniem jego przyczyny.
- 8.** Wychowawca ma obowiązek do przekazywania informacji o nieusprawiedliwionych nieobecnościach uczniów dyrektorowi na karcie monitoringu wagarów.
- 9.** Wychowawca na bieżąco podlicza frekwencję i uzupełnia miesięczne zestawienie nieobecności uczniów w dzienniku.
- 10.** W przypadku dużej liczby nieusprawiedliwionych nieobecności ucznia wychowawca lub pedagog szkolny wysyła (za potwierdzeniem odbioru) upomnienie do rodzica (podpisane przez dyrektora szkoły) wzywające do zapewnienia realizacji obowiązku szkolnego przez dziecko.

H) PROCEDURA ZWALNIANIA UCZNIĄ Z ZAJĘĆ LEKCYJNYCH

1. Uczeń, który chce opuścić szkołę wcześniej niż wynika to z jego planu zajęć musi przedstawić wychowawcy, nauczycielowi przedmiotu lub dyrektorowi pisemną lub telefoniczną prośbę rodzica.
2. W przypadku złego samopoczucia:
 - a. Uczeń zgłasza się do wychowawcy, pedagoga, pielęgniarki (jeśli pielęgniarka jest w szkole) lub nauczyciela prowadzącego zajęcia.
 - b. W przypadku ustalenia konieczności kontaktu z rodzicem lub opiekunem wychowawca, pedagog, pielęgniarka lub dyrektor kontaktują się z rodzicem.
 - c. Dziecko może zostać odebrane ze szkoły z powodu złego samopoczucia jedynie przez rodzica lub osobę przez niego wskazaną.

I) PROCEDURA ORGANIZACJI APELI I UROCZYŚCÍ SZKOLNYCH

1. Przed każdym apelem bądź uroczystością szkolną wszyscy uczniowie spotykają się z nauczycielem, z którym mają zajęcia w salach lekcyjnych.
2. W trakcie spotkania nauczyciel ma obowiązek:
 - sprawdzić obecność uczniów w klasie,
3. Po spotkaniu w klasie, nauczyciel doprowadza uczniów na miejsce uroczystości, a uczniowie ustawiają się w wyznaczonych miejscach.
4. Po zakończeniu uroczystości uczniowie wraz z nauczycielami opuszczają miejsce zorganizowanej uroczystości, według kolejności zgodnej z planem rozmieszczenia uczniów i udają się do swoich klas.
5. Sprzęt nagłaśniający obsługują uczniowie wyznaczeni przez nauczyciela organizującego uroczystość szkolną.
6. Nauczyciel organizujący uroczystość szkolną ma prawo w porozumieniu z nauczycielami, zaangażować uczniów szkoły do organizacji imprezy. Ma również obowiązek informować nauczycieli o ewentualnym zwolnieniu ucznia z zajęć lekcyjnych, np. na przeprowadzenie próby.
7. Nadzór nad organizacją każdej uroczystości szkolnej sprawuje wyznaczony nauczyciel.
8. Organizator uroczystości lub apelu szkolnego jest zobowiązany, na co najmniej trzy dni przed jej zorganizowaniem, do przedstawienia dyrektorowi szkoły harmonogramu - scenariusza imprez.

J) PROCEDURA ORGANIZOWANIA DISKOTEK SZKOLNYCH

1. Dyskoteki szkolne organizowane są w dni powszednie.
2. Dyskoteki są organizowane w godzinach zajęć szkolnych, do godziny ostatniego odjazdu autobusu szkolnego.
3. W przypadku klas najstarszych, tj. kl. IV – VIII dopuszcza się organizację dyskotek po zakończeniu zajęć szkolnych, nie dłużej niż do godz. 19⁰⁰.
4. W szkolnych dyskotekach uczestniczą wyłącznie uczniowie szkoły.
5. Podczas dyskotek organizowanych po zakończeniu zajęć szkolnych wszystkie drzwi szkoły są pozamykane.
6. Na tydzień przed planowaną dyskoteką należy uzyskać zgodę dyrektora oraz ustalić osoby odpowiedzialne za sprzęt muzyczny i porządek po dyskotece.
7. Uczeń może zostać ukarany zakazem udziału w dyskotece z powodu niewłaściwego zachowania w szkole.
8. W czasie dyskoteki nauczyciele pełnią dyżury według specjalnego harmonogramu.
9. W czasie dyżuru na dyskotece nauczyciele zwracają szczególną uwagę na bezpieczeństwo przy drzwiach wejściowych, toaletach oraz w miejscu odbywania się dyskoteki.
10. Podczas dyskoteki opiekę nad uczniami mogą sprawować również rodzice, a w przypadku dyskotek organizowanych po godzinie 15⁰⁰ udział rodziców w opiece nad uczniami jest konieczny i ze względów bezpieczeństwa obligatoryjny. Wtedy opiekę stanowi dwóch rodziców na każdy oddział.
11. Po zakończeniu dyskoteki uczniowie odpowiedzialni za sprzęt i porządek zabezpieczają sprzęt muzyczny oraz doprowadzają pomieszczenie, w którym odbywała się dyskoteka do porządku.
12. Nauczyciele – opiekunowie kończą swój dyżur w momencie opuszczenia budynku szkoły przez ostatniego ucznia.
13. Jeżeli dyskoteka kończą się po zakończeniu planowych kursów szkolnych autobusów, szkoła nie zapewnia odwozów po dyskotece a rodzice ponoszą pełną odpowiedzialność za bezpieczeństwo dzieci powracających z dyskoteki.
14. Uczniowie zamieszkali poza Baranowem muszą być odbierani przez rodziców lub osoby przez nich wskazane.

K) SZKOLNE PROCEDURY ZGŁASZANIA INCYDENTÓW ORAZ PODEJMOWANIA INTERWENCJI W SYTUACJACH ZAGROŻENIA BEZPIECZEŃSTWA CYFROWEGO.

§ 1

Identyfikacja zagrożeń bezpieczeństwa cyfrowego.

1. Dostęp do treści szkodliwych, niepożądanych, nielegalnych.
2. Cyberprzemoc.
3. Naruszenie prywatności dotyczące nieodpowiedniego lub niezgodnego z prawem wykorzystania danych osobowych lub wizerunku dziecka lub pracownika szkoły.
4. Zagrożenia dla zdrowia w związku z nadmiernym korzystaniem z Internetu.
5. Nawiązywanie niebezpiecznych kontaktów w Internecie – uwodzenie, zagrożenie pedofilią.
6. Seksting, prowokacyjne zachowania i aktywność seksualna jako źródło dochodu osób nieletnich.
7. Bezkrytyczna wiara w treści znajdujące się w Internecie, nieumiejętność odróżniania treści prawdziwych od nieprawdziwych.
8. Naruszenie praw autorskich.
9. Zagrożenia bezpieczeństwa technicznego sieci, komputerów i zasobów online.

§ 2

Dostęp do treści szkodliwych, niepożądanych, nielegalnych.

1. Pod nazwą treści szkodliwych, niepożądanych, nielegalnych rozumie się: pornografię, treści obrazujące przemoc i promujące działania szkodliwe dla zdrowia i życia dzieci, treści popularyzujące ideologię faszystowską i działalność niezgodną z prawem, nawoływanie do samookaleczeń i samobójstw, korzystanie z narkotyków; niebezpieczeństwo werbunku dzieci i młodzieży do organizacji nielegalnych i terrorystycznych.
2. W razie stwierdzenia wystąpienia zagrożenia dostępem do treści szkodliwych, niepożądanych, nielegalnych na jednym ze szkolnych komputerów, należy zabezpieczyć dowody w formie elektronicznej, jak pliki, e-maile, zrzuty ekranu.
3. Jeżeli pozyskanych treści nie można powiązać z żadnym z uczniów należy o sytuacji powiadomić dyrektora szkoły. Dyrektor podejmuje działania polegające na zgłoszeniu sprawy na Policję oraz do serwisu [Zgłoś nielegalne treści - Dyżurnet.pl \(dyzurnet.pl\)](http://Zgłoś_nielegalne_treści_-_Dyżurnet.pl)
4. Jeżeli znany jest uczeń pozyskujący treści szkodliwe, niepożądane, nielegalne, zostają podjęte działania o charakterze profilaktycznym, wychowawczym bądź dyscyplinującym, w zależności od stwierdzonego stopnia przewinienia.

§ 3

Cyberprzemoc

1. Cyberprzemoc to przemoc z użyciem technologii informacyjnych i komunikacyjnych, głównie Internetu oraz telefonów komórkowych. Podstawowe formy to: nękanie, straszenie, szantażowanie z użyciem sieci pod kogoś wbrew jego woli. Do tego celu wykorzystywane są: poczta elektroniczna, grupy dyskusyjne, SMS i MMS.
2. W razie ujawnienia cyberprzemocy przez ofiarę, świadka (np. nauczyciela, innego ucznia, rodzeństwo, rodzica), nauczyciel lub wychowawca ustala okoliczności zdarzenia, po ustaleniu sprawców oraz świadków zdarzenia, powiadamia dyrektora szkoły.
3. Dotyczy to również, gdy sprawcami jest kilku uczniów (grupa), ważne jest tu ustalenie lidera grupy.

4. Należy zabezpieczyć wszystkie dowody związane z aktem cyberprzemocy, np. (zrobić kopię materiałów, zanotować datę i czas otrzymania materiałów, dane nadawcy, adresy stron www, historię połączeń itp...
5. Jeżeli ustalenie sprawcy nie jest możliwe a w ocenie kadry pedagogicznej jest to konieczne, należy skontaktować się z Policją. Bezwzględnie należy zgłosić rozpowszechnianie nagich zdjęć osób poniżej 18 roku życia.
6. Sprawca cyberprzemocy powinien podlegać sankcjom określonym w wewnętrznych przepisach szkoły (m. in w statucie szkoły, regulaminach).
7. Jeżeli zgłaszającym jest ofiara cyberprzemocy, podejmując działania, należy okazać wsparcie z poszanowaniem jej uczuć.
8. Jeżeli osobą zgłaszającą nie jest ofiarą, prosimy o opis sytuacji także z poszanowaniem podmiotowości i uczuć osoby zgłaszającej (np. strach przed byciem kapusiem, obawa o własne bezpieczeństwo).
9. W działania wobec ofiary należy włączyć także rodziców.
10. W razie potrzeby zaproponować rodzicom ucznia lub uczniowi pomoc specjalisty oraz przekazać informację o możliwości zgłoszenia sprawy Policji.
11. Szkoła powinna powiadomić odpowiednie służby (np. sąd rodzinny), gdy wykorzysta wszystkie dostępne jej środki wychowawcze (rozmowa z rodzicami, konsekwencje ze statutu lub regulaminu wobec ucznia) i interwencje pedagogiczne a ich zastosowanie nie przynosi pożądanych rezultatów.
12. Kontakt z Policją wymagają sytuacje w których zostało naruszone prawo (groźby karalne, świadome publikowanie nielegalnych treści, rozpowszechnianie nagich zdjęć z udziałem małoletnich.
13. Za zgłoszenie odpowiada dyrektor szkoły.

§4

Naruszenie prywatności dotyczące nieodpowiedniego bądź niezgodnego z prawem wykorzystania danych osobowych lub wizerunku dziecka i pracownika szkoły.

1. Zagrożenie to polega na naruszeniu prywatności dziecka lub pracownika szkoły poprzez nieodpowiednie lub niezgodne z prawem wykorzystanie danych osobowych lub wizerunku dziecka i pracownika szkoły w celu wyrządzenie jej szkody osobistej lub majątkowej.
2. Formy wyłudzeń lub kradzieży danych to przejęcie profilu na portalu społecznościowym w celu dyskredytacji lub naruszenia dobrego wizerunku ofiary (np. publikacja zdjęć intymnych bądź fotomontaż), szantażu (w celu uzyskania korzyści finansowych w zamian za niepublikowanie zdjęć bądź treści naruszających dobry wizerunek ofiary).
3. Gdy sprawcą jest uczeń – kolega ofiary ze szkoły, czy klasy uczniowie lub rodzice powinni skontaktować się z dyrektorem szkoły, wychowawcą.
4. W przypadku, gdy do naruszenia prywatności poprzez kradzież, wyłudzenie danych osobowych wykorzystanie wizerunku dziecka dochodzi ze strony dorosłych, rodzice powinni skontaktować się bezpośrednio z Policją i powiadomić o tym szkołę.
5. W wypadku podejrzenia zaistnienia w/w zagrożenia w pierwszej kolejności należy zabezpieczyć dowody nieodpowiedniego lub niezgodnego z prawem działania np. e-mail, zrzut ekranu, konwersacje w komunikatorze lub sms.
6. Jednocześnie należy dokonać zmian danych identyfikacyjnych, które należą do ofiary, tj. haseł i loginów, kodów dostępu do platform i portali internetowych, pomocny w tym zakresie jest wychowawca, nauczyciel informatyki.

7. Gdy dowody jasno wskazują na konkretnego sprawcę, który zmierzał do wyrządzenia ofierze szkody osobistej lub majątkowej dyrektor szkoły je zabezpiecza i przekazuje Policji.
8. W przypadku znanego sprawcy, który jednak nie działał z powyższych pobudek, wychowawca, nauczyciel powinien dążyć do rozwiązania problemu w ramach działań wychowawczo-profilaktycznych uzgodnionych z rodzicami.
9. Sprawca incydentu – uczeń szkoły powinien w pierwszej kolejności dokonać zadośćuczynienia osobie poszkodowanej.
10. W porozumieniu z rodzicami wychowawca podejmuje działania profilaktyczne wobec sprawcy zmierzające do uświadomienia nieodpowiedniego i nielegalnego czynu jaki dokonał.
11. Biorąc pod uwagę rodzaj czynu, wiek ucznia - sprawcy, dotychczasowe zachowanie i postawę po odkryciu incydentu, opinię wychowawcy i pedagoga szkolnego, dyrekcja szkoły podejmuje decyzję w sprawie ewentualnego powiadomienia o incydencie Policji.
12. Nieletnią ofiarę incydentu w porozumieniu z rodzicami, należy otoczyć pomocą psychologiczno-pedagogiczną i powiadomić o działaniach podjętych w celu usunięcia skutków spowodowanych przez sprawcę.
13. Gdy naruszenie prywatności czy wyłudzenie lub kradzież tożsamości skutkują wyrządzeniem ofierze znacznej szkody majątkowej lub osobistej, rodzice winni o tym powiadomić Policję.

§ 5

Zagrożenia dla zdrowia dzieci w związku z nadmiernym korzystaniem z Internetu.

1. W przypadku nadmiernego, obejmującego niekiedy niemal całą dobę korzystania z zasobów Internetu i sieciowych gier komputerowych, portali społecznościowych konieczne jest podejmowanie działań pomocowych – skierowanie ucznia w porozumieniu z rodzicami do placówki specjalistycznej.
2. Kluczowe jest w powzięciu takiej decyzji stan psychofizyczny ucznia - pogarszanie się stanu zdrowia fizycznego (choroby oczu, padaczka ekranowa, choroby kręgosłupa), psychicznego (irytacja, rozdrażnienie, spadek sprawności psychofizycznej a nawet depresja), osłabienie relacji rodzinnych i społecznych, zaniedbywanie codziennych czynności.
3. Reakcja wychowawcy, nauczycieli powinna polegać na ustaleniu skutków zdrowotnych i psychicznych, jakie nadmierne korzystanie z Internetu wywołało u dziecka np. gorsze oceny w nauce, niewyspanie, niedojadanie, rezygnacja z dawnych zainteresowań, załamanie się relacji z rodziną i rówieśnikami.
4. Celem tych ustaleń jest wybranie przez szkołę odpowiedniej ścieżki rozwiązywania problemu z udziałem specjalistów (lekarzy, terapeutów) lub tylko w szkole.
5. Uczeń, którego dotyczy problem powinien zostać otoczony zindywidualizowaną opieką pedagoga szkolnego, psychologa, pedagoga i wychowawcę.
6. Pierwszym etapem będą rozmowy ze specjalistą, które pozwolą zdiagnozować stopień zagrożenia, określić przyczyny popadnięcia w uzależnienie.
7. Dziecko z podejrzeniem o uzależnienie od Internetu powinno dostać wsparcie psychiczne a o jego sytuacji i specyfice powinni zostać powiadomieni wszyscy uczący go i oceniający nauczyciele.
8. Wychowawca i dyrektor szkoły omawiają wspólnie rozwiązanie trudnej sytuacji.
9. Jeśli świadkami problemu są rówieśnicy, wychowawca w rozmowie zwraca uwagę na negatywne skutki nadmiernego korzystania z zasobów Internetu oraz apeluje o wsparcie dla dziecka dotkniętego problemem.

10. W przypadku zdiagnozowania przez psychologa uzależnienia od korzystania z zasobów Internetu dziecko powinno zostać skierowane we współpracy rodzicami do placówki specjalistycznej oferującej program terapeutyczny.

§ 6

Nawiązywanie niebezpiecznych kontaktów w Internecie, uwodzenie, zagrożenie pedofilią.

1. Zagrożenie obejmuje kontaktu osób dorosłych z małoletnimi w celu zainicjowania znajomości prowadzących do wyłudzenia poufnych informacji, nawiązania kontaktów seksualnych, skłonienia dziecka do zachowań niebezpiecznych dla jego zdrowia i życia.
2. Każdy uczeń, który czuje się zagrożony podczas w/w kontaktów, osoba będąca świadkiem takiego zdarzenia może skorzystać z **Telefonu Zaufania dla dzieci i Młodzieży -116111**, <http://116111.pl>
3. **Telefon dla Rodziców i Nauczycieli w sprawie Bezpieczeństwa Dzieci – 800100100**, <http://800100100.pl>
4. **Zgłaszanie nielegalnych treści: [Zgłoś nielegalne treści - Dyzurnet.pl \(dyzurnet.pl\)](http://Dyzurnet.pl), dyzurnet@dyzurnet.pl**

Tel. 801 615 005

5. Kiedy informacja trafia do szkoły o w/w zagrożeniu, kluczowe znaczenie w działaniach szkoły ma czas reakcji. Szybkie reagowanie pozwala na uniknięcie zagrożenia życia i zdrowia ofiary.
6. Kadra pedagogiczna szkoły stara się zdiagnozować i zabezpieczyć w szkole, w formie elektronicznej dowody działania sprawcy uwodzenia (zapisy rozmów w komunikatorach, na portalach społecznościowych; zrzuty ekranowe, zdjęcia, wiadomości e-mail).
7. Jednocześnie – bezzwłocznie – należy powiadomić dyrektora szkoły, który także bezzwłocznie powiadamia Policję.
8. Nauczyciele udzielają wszelkiego możliwego wsparcia organom ścigania.
9. Zadaniem szkoły jest zebranie dowodów i opieka nad ofiarą i ewentualnie świadkami.
10. W trakcie rozmowy z dzieckiem prowadzonej w warunkach komfortu psychicznego przez wychowawcę (pedagoga, psychologa szkolnego), osobę ze szkoły, do której dziecko ma szczególne zaufanie, należy uzyskać wszelkie możliwe informacje o sprawcy i przekazać je Policji.
11. Wszelkie działania szkoły wobec dziecka winny być uzgadniane z rodzicami/ opiekunami prawnymi i inicjowane za ich zgodą.
12. W przypadku naruszenia prawa – szczególnie w przypadku uwiedzenia dziecka do lat 15 – dyrektor szkoły powiadamia Policję lub sąd rodzinny.

§ 7

Seksting, prowokacyjne zachowania i aktywność seksualna jako źródło dochodu osób nieletnich.

1. Seksting to przesyłanie drogą elektroniczną w formie wiadomości MMS lub publikowanie np. na portalach (społecznościowych) prywatnych treści, głównie zdjęć, o kontekście seksualnym, erotycznym.
2. Zgłoszeń przypadków sekstingu mogą dokonywać rodzice, opiekunowie prawni dziecka.

3. Informacja może dotrzeć też do szkoły bezpośrednio od ucznia lub od grona bliskich mu znajomych.
4. W takim przypadku o zdarzeniu zostaje poinformowany dyrektor szkoły, który podejmuje decyzje o dalszym postępowaniu.
5. Identyfikacja sprawcy będzie możliwa przede wszystkim po zabezpieczeniu dowodów (przesłanych zdjęć czy zrzuty ekranów portali, w których opublikowano zdjęcia). Należy przy tym przestrzegać zasad dyskrecji, szczególnie w środowisku rówieśniczym ofiary.
6. Zidentyfikowani małoletni sprawcy sekstingu winni zostać wezwani do dyrektora szkoły w celu przekazania im dowodów ich aktywności w Internecie.
7. Sprawcy powinni otrzymać wsparcie pedagogiczne i psychologiczne.
8. Konieczna jest rozmowa ze sprawcami w obecności ich rodziców zaproszonych do szkoły i pouczenie sprawców, że dalsze rozpowszechnianie materiałów może być nielegalne, może mieć ostrzejsze konsekwencje, w tym prawne.
9. Pierwszą reakcją wychowawców, nauczycieli i rodziców winno być otoczenie opieką psychologiczno-pedagogiczną ofiary oraz zaproponowanie odpowiednich działań wychowawczych, w przypadku upublicznienia zdarzenia w środowisku rówieśniczym.
10. W przypadku publikacji lub upowszechniania zdjęć o charakterze pornografii dziecięcej, dyrektor szkoły powiadamia o tym zdarzeniu Policję lub sąd rodzinny.
11. W indywidualnych przypadkach może okazać się konieczny kontakt z placówkami specjalistycznymi. O skierowaniu do nich decyzję podejmuje psycholog/pedagog szkolny wspólnie z rodzicami/ opiekunami prawnymi.

§ 8

Bezkrytyczna wiara w treści zamieszczone w Internecie, nieumiejętność odróżniania treści prawdziwych od nieprawdziwych, szkodliwość reklam.

1. Brak umiejętności odróżniania prawdy od nieprawdy w publikacjach internetowych, na forach internetowych, kierowanie się informacjami zawartymi w reklamach prowadzi dzieci do zagrożeń życia i zdrowia (np. wyniszczające diety, samookaleczenia), do rozczarowań i porażek życiowych. Szkodliwe jest korzystanie ze „ściągi”, co w konsekwencji utrwala u ucznia złe postawy moralne.
2. Uczniowie nie umiejący odróżnić prawdy od fałszu w informacjach publikowanych w Internecie winni być identyfikowani przez nauczycieli i wychowawców wszystkich przedmiotów.
3. W przypadku posługiwania się nieprawdziwymi informacjami zaczerpniętymi z Internetu w procesie lekcyjnym, nauczyciel analizuje materiał i udziela sprostowania.
4. Wychowawcy, nauczyciele przedmiotów prowadzą działania profilaktyczne przez wszystkie lata nauki ucznia w szkole.

§ 9

Łamanie prawa autorskiego.

1. Najczęstszym przypadkiem, w którym szkoła może zetknąć się z problemem naruszenia praw autorskich jest użycie materiałów prawnie chronionych na stronach internetowych szkoły, poza zakresem dozwolonego użytku, przez jej pracowników bądź uczniów.
2. W przypadku naruszeń dokonanych przez uczniów szkoła nie może występować w roli sędziego – dochodzenie należy zostawić osobom uprawnionym.

3. Rola nauczycieli i wychowawców jest organizowanie lekcji na temat praw autorskich, zwracając przy tym uwagę, że powinny one rzeczowo i konkretnie informować, jakie czyny są dozwolone, a jakie zabronione.
4. W przypadku zgłoszenia dotyczące łamania praw autorskich w szkole, należy zebrać informacje przede wszystkim o: osobie dokonującej zgłoszenia, czy jest do tego uprawniona (czy faktycznie przysługują jej prawa autorskie do danego utworu, czy posiada ważne pełnomocnictwo, wykorzystanym utworze (czy faktycznie jest chroniony przez prawo autorskie).
5. Należy sprawdzić, czy okoliczności podane w zgłoszeniu faktycznie miały miejsce i czy powoływane tam dowody nie zostały zmanipulowane.
6. O dochodzeniu roszczeń wobec sprawcy decyduje sam uprawniony tzn. sam autor lub osoba, której przysługują prawa autorskie.
7. Szkoła podejmuje działania o charakterze edukacyjno - wychowawczym, polegające na obszernym wyjaśnieniu na czym polegało naruszenie oraz przekazanie wiedzy, jak do naruszeń nie dopuścić w przyszłości.
8. Jeżeli prawa autorskie naruszył uczeń, szkoła tj. (wychowawca, nauczyciel, dyrektor szkoły) może wystąpić w roli mediatora, aby stosownie do okoliczności ułatwić stronom ugodowe lub inne kompromisowe zakończenie sporu.
5. W przypadku gdy ofiarą jest osoba ze szkoły, autorytet szkoły może pomóc w skłonieniu sprawcy do zaprzestania naruszeń stosując działania o charakterze profilaktycznym, wychowawczym bądź dyscyplinującym, w zależności od stwierdzonego stopnia przewinienia.
9. W ramach współpracy ze służbami społecznymi i placówkami specjalistycznymi można rozważyć zorganizowanie szkoleń z zakresu prawa autorskiego dla wszystkich zainteresowanych.

§ 10

Zagrożenia bezpieczeństwa technicznego sieci, komputerów i zasobów online.

1. Zagrożenia bezpieczeństwa technicznego sieci obejmują takie problemy jak: ataki przez wirusy, robaki i trojany, ataki na zasoby sieciowe (hackerstwo, spyware, crimeware, exploit, ataki słownikowe i back door, skanowanie portów, phishing pharming, sniffing, spoofing, ataki socjotechniczne.
2. Zagrożenia te wynikają z nieprawidłowych i szkodliwych zachowań użytkowników, np. stosowanie łatwych do odgadnięcia haseł, pozostawienie komputerów włączonych bez opieki, czy brak zabezpieczeń na wypadek braku energii elektrycznej.
3. W przypadku wystąpienia incydentów w/w zagrożenia pracownik szkoły, który to zauważył zobowiązany jest do zgłoszenia go osobie odpowiedzialnej za infrastrukturę cyfrową szkoły oraz dyrektora szkoły.
4. Identyfikację sprawców należy pozostawić specjalistom – informatykom. W ciężkich przypadkach powodujących znaczne straty materialne dyrektor szkoły powiadamia Policję.
5. Jeżeli sprawcami incydentu są uczniowie danej szkoły, o zaistniałej sytuacji powiadamia rodziców wychowawca lub dyrektor szkoły. Podejmowane są wspólnie działania wychowawcze.
6. Jeżeli skutki ataku, wybryków uczniów są dotkliwe, doprowadziły do zmieszczenia mienia lub utraty danych (np. gromadzonych w e-dzienniku szkoły), dyrektor szkoły zgłasza taki przypadek na Policję.
7. O incydencie szkoła powiadamia uczniów, nauczycieli i rodziców, informuje o powziętych działaniach w kierunku przywracania sprawności aplikacji i sieci komputerowej w szkole.

8. Podejmuje działania wychowawczo – edukacyjne wobec uczniów.
9. W przypadku zaawansowanych awarii lub strat (np. utrata danych e-dziennika) dyrektor szkoły zwraca się o wsparcie do zewnętrznych ekspertów, kontakt z serwisem twórcy oprogramowania lub zamówienie usługi w wyspecjalizowanej firmie.